РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 март 2011 година*

По съединени дела C-372/09 и C-373/09

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 234 ЕО от Cour de cassation (Франция) с актове от 10 септември 2009 г., постъпили в Съда на 17 септември 2009 г., в рамките на производства по дела, заведени от:

Josep Peñarroja Fa,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: г-н J.-C. Bonichot, председател на състав, г-н K. Schiemann, г-н L. Bay Larsen (докладчик), г-жа C. Toader и г-жа A. Prechal, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-н M.-A. Gaudissart, началник на отдел,

* Език на производството: френски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 септември 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— от г-н Peñarroja Fa,

— за френското правителство, от г-н G. de Bergues, г-н B. Messmer и г-жа A. Czubinski, в качеството на представители,

— за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-н J. Langer, в качеството на представители,

— за австрийското правителство, от г-н E. Riedl, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-н H. Støvlbæk, г-н I. Rogalski и г-жа C. Vrignon, в качеството на представители,

— за Надзорния орган на ЕАСТ, от г-н X. Lewis, г-жа F. Simonetti и г-жа I. Hauger, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването както на членове 43 ЕО, 45 ЕО, 49 ЕО и 50 ЕО, на които понастоящем съответстват членове 49 ДФЕС, 51 ДФЕС, 56 ДФЕС и 57 ДФЕС, така и на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 3).

2 Тези запитвания са отправени във връзка с две подадени жалби от г-н Peñarroja Fa, испански поданик, във връзка с включването му като писмен преводач с испански език в списъка на вещите лица към Cour d'appel de Paris (апелативен съд, Париж), от една страна, и с включването му в националния списък на вещите лица, от друга.

Правна уредба

Право на Съюза

3 Съгласно член 1 от Директива 2005/36:

„Настоящата директива установява реда за признаване от държава членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации (наричана по-нататък в текста „приемаща държава членка“), с цел достъп до тази професия и нейното упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави членки (наричана/наричани по-нататък в текста държава членка по произход), и който ред позволява на титуляра на споменатите квалификации да упражнява там същата професия.“

4 Член 3 от посочената директива, озаглавен „Определения“, предвижда:

„1. По смисъла на настоящата директива:

а) „регламентирана професия“ е професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, достъпът до които, упражняването на които или един от начините на упражняване на които са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на определени професионални квалификации; по-специално, използването на професионално звание, ограничено от законови, подзаконови и административни разпоредби до титулярите на определена

професионална квалификация, представлява начин на упражняване. Когато първото изречение от тази дефиниция не се прилага, професия, посочена в параграф 2, се приравнява на регламентирана професия;

б) „професионални квалификации“ са квалификации, доказани с удостоверения за професионални квалификации, удостоверение за правоспособност по член 11, буква а), i) и/или удостоверение за професионален стаж;

[…]“

5 В член 4 от споменатата директива, свързан с последиците от признаването, се посочва:

„1. Признаването на професионални квалификации от приемащата държава членка предоставя на бенефициера достъп в тази държава членка до професията, за която е придобил квалификация в държавата членка по произход, и [правото] да упражнява тази професия в приемащата държава членка при същите условия, които се прилагат за нейните граждани.

2. За целите на настоящата директива професията, която молителят желае да упражнява в приемащата държава членка, е същата, за която е придобил квалификация в своята държава членка по произход, ако съответните професионални дейности са съпоставими.“

6 Член 5 от същата директива, който се намира в отнасящия се до свободното предоставяне на услуги дял II от нея, гласи:

„1. Без да се засяга прилагането на конкретни разпоредби на общностното право, както и на членове 6 и 7 от настоящата директива, държавите членки не могат да ограничават на каквото и да е основание, свързано с професионални квалификации, свободното предоставяне на услуги в друга държава членка:

а) ако доставчикът на услуги е законно установен в държава членка с цел да упражнява същата професия там (такава държава членка е наричана по-нататък в текста „държава членка по установяване“); и

б) когато доставчикът на услуги се премести, ако е упражнявал тази професия в държавата членка по установяване за не по-малко от две години през последните 10 години, предшестващи предоставянето на услугите, когато професията не е регламентирана в тази държава членка. Изискването за упражняване на професията за срок от две години не се прилага, когато професията или образованието и обучението, изисквани за упражняването ѝ, са регламентирани.

[…]“

Национално право

7 Както редът за включване в изготвяния от комисията към Cour de cassation (Френски касационен съд) национален списък на вещите лица и в изготвяния от всеки апелативен съд списък на вещите лица, така и редът за възлагане на експертиза на тези лица са по-конкретно уредени в:

— Закон № 71-498 от 29 юни 1971 година за вещите лица, изменен със Закон № 2004-130 от 11 февруари 2004 г. (наричан по-нататък „Закон № 71-498“),

— Декрет № 2004-1463 от 23 декември 2004 година за вещите лица, изменен с Декрет № 2007-119 от 19 юли 2007 г. (наричан по-нататък „Декрет № 2004-1463“),

— член 157 от Наказателно-процесуалния кодекс.

Закон № 71-498

8 Член 1 от Закон № 71-498 гласи:

„При спазване на предвидените в законов или подзаконов акт ограничения съдът може да назначи лице от някой от списъците, съставени в приложение на член 2, когато е необходимо да се изяснят обстоятелства по делото, да се даде консултация на съда или да се извърши експертиза. Съдът може, ако е необходимо, да назначи друго лице по свой избор.“

9 Съгласно член 2 от този закон:

„I. За сведение на съдилищата се съставя:

1. национален списък на вещите лица, изготвян от Cour de cassation;

2. списък на вещите лица, изготвян от всеки апелативен съд.

II. Когато лицето е включено за първи път като вещо лице в изготвяния от апелативен съд списък, името му се вписва в отделна рубрика и се предвижда изпитателен срок от две години.

Когато изпитателният срок изтече, вещото лице може отново да бъде включено в списъка за срок от пет години, след като подаде нова кандидатура и след мотивирано становище на комисия, в която участват представители на юрисдикциите и на вещите лица. За тази цел се оценяват опитът на заинтересованото лице и придобитите от него знания за ръководните начала на процеса и на процесуалните норми, които се прилагат по отношение на въпросите, възложени на един специалист за проучване.

За всяко следващо повторно включване за срок от пет години е необходимо да се подаде нова кандидатура, която се разглежда по реда на предходния абзац.

III. В националния списък на вещите лица могат да фигурират само лица, представили удостоверение, че са били включени в изготвян от апелативен съд списък през три поредни години. Тези лица се включват в националния списък за срок от седем години, а за всяко повторно включване за същия срок е необходимо да се подаде нова кандидатура, която да бъде разгледана.

[…]“

Декрет № 2004-1463

10 Що се отнася до общите условия за включване в списъците на вещите лица, член 2 от Декрет № 2004-1463 предвижда:

„Физическото лице може да бъде включено за първи път или повторно в списък на вещи лица само ако отговаря на следните изисквания:

1° не е извършило деяния, които нарушават честността, почтеността и добрите нрави;

2° не е извършило деяния, довели до налагането на дисциплинарно или административно наказание — освобождаване от длъжност, изключване, уволнение, оттегляне на даденото съгласие или разрешение;

3° не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник или не му е наложено друго наказание по дял II от книга VI към Търговския кодекс;

4° упражнява или е упражнявало достатъчно дълго време професия или дейност, свързана с неговата специалност;

5° упражнява или е упражнявало тази професия или дейност при условия, които водят до придобиването на достатъчна квалификация;

[…]“

11 Що се отнася до процедурата по първоначално включване в списъка на вещите лица, изготвян от всеки апелативен съд, член 6 от Декрет № 2004-1463 гласи:

„[…]

Към молбата се прилагат всички целесъобразни пояснения, и по-конкретно следните данни:

[…]

2° документи за квалификация или дипломи на молителя, документи за научната му, техническа и професионална дейност, различните изпълнявани от това лице функции и естеството на всички упражнявани от него професионални дейности, като евентуално се посочват и името и адресът на работодателите му;

3° удостоверения за квалификацията на молителя по неговата специалност;

[…]“

12 По отношение на процедурата по повторно включване в списъка на вещите лица, изготвян от всеки апелативен съд, член 10 от Декрет № 2004-1463 предвижда:

„[…]

Към молбата се прилагат всички документи, с които може да се прецени:

1° придобитият от кандидата опит — както по неговата специалност, така и в практиката на вещо лице от момента на последното му включване;

2° придобитите от кандидата знания за ръководните начала на процеса и на процесуалните норми, които се прилагат по отношение на въпросите, възложени на един специалист за проучване, както и преминатите от него обучения в тази област.“

13 Що се отнася до процедурата по първоначално и повторно вписване в националния списък на вещите лица, изготвян от комисията към Cour de cassation, член 17 от Декрет № 2004-1463 гласи:

„[…]

Главният прокурор разглежда молбата. Той проверява дали изискването за продължителност на периода на присъствие в списъка на апелативен съд, предвидено в точка III от член 2 на Закон [№ 71-498], е изпълнено към 1 януари от годината, следваща годината, през която е подадена молбата. Становище дават председателят на апелативния съд и апелативният прокурор към апелативния съд, към който е вписано заинтересованото лице; главният прокурор изпраща кандидатурите заедно със своето становище на комисията към Cour de cassation."

14 Член 20 от Декрет № 2004-1463 предвижда:

„Както решенията на органа, на който е възложено да изготвя списъците, за първоначално или повторно включване, така и отказите му за първоначално или повторно включване подлежат на обжалване пред Cour de cassation."

Наказателно-процесуалният кодекс

15 Що се отнася до назначаването на вещи лица по наказателни дела, член 157 от Наказателно-процесуалния кодекс гласи:

„За вещи лица могат да бъдат назначавани само физически или юридически лица от националния списък, изготвян от Cour de cassation, или от списъците, изготвяни от апелативните съдилища по реда на Закон № 71-498 […]

По изключение юрисдикциите могат с мотивирано решение да назначат за вещо лице и лице, което не попада в посочените списъци."

Спорове по главното производство и преюдициални въпроси

16 Г-н Peñarroja Fa живее в Барселона и от двадесет години работи в Каталуния като заклет преводач експерт. Това качество му е признато от испанското Министерство на външните работи и от правителството на Каталуния, след като той спечелва конкурс. Г-н Peñarroja Fa прави писмени преводи от френски на испански език и от испански на френски език.

17 Г-н Peñarroja Fa моли да бъде включен за първи път в списъка на вещите лица към апелативен съд, Париж, за срок от две години, като писмен преводач с испански език. Молбата му е отхвърлена с решение на общото събрание на магистратите на този съд от 12 ноември 2008 г.

18 Същевременно г-н Peñarroja Fa моли да бъде включен като вещо лице, в същото качество, в изготвяния от Cour de cassation национален списък на вещите лица. Молбата му е отхвърлена с решение от 8 декември 2008 г.

19 На основание разпоредбите на Декрет № 2004-1463 г-н Peñarroja Fa подава жалба пред запитващата юрисдикция срещу всяко от споменатите решения.

20 При тези условия Cour de cassation решава да спре производството и да постави на Съда, по образуваното дело C-372/09, следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 50 [ЕО] да се тълкува в смисъл, че е приложим и спрямо задачата, която е възложена в спор пред националните юрисдикции на специалист в качеството му на вещо лице, назначено от сезираната със спора юрисдикция […]?

2) Трябва ли посочената в член 45, [първа] алинея [ЕО] връзка с упражняването на публична власт да се тълкува в смисъл, че се прилага спрямо задачата на вещо лице, назначено от френска юрисдикция, така както тази задача е очертана от френския Граждански процесуален кодекс и Наказателно-процесуален кодекс, както и от Закон № 71-498 [...] и Декрет № 2004-1463 [...]?

3) Трябва ли членове 43 [ЕО] и 49 [ЕО] да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба като тази, която следва от Закон № 71-498 [...] и от Декрет № 2004-1463 [...] и поставя включването в списък, изготвян от апелативен съд, в зависимост от изисквания за възраст, компетентност, морал и независимост, като нито отчита обстоятелството, че юрисдикциите на държавата [членка] по произход на кандидата вече са признали качеството на вещо лице на кандидата, нито въвежда други правила за контрол на неговите умения?“

21 По образуваното дело C-373/09 освен първите два въпроса, чийто текст е идентичен с този на първите два въпроса по дело C-372/09, Cour de cassation поставя и следните въпроси:

„3) Трябва ли членове 43 [ЕО] и 49 [ЕО] да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба като тази, която следва от Закон № 71-498 [...] и Декрет № 2004-1463 [...] и допуска в националния списък да бъдат включвани и да придобиват качеството на одобрено от Cour de cassation вещо лице само специалисти, включени поне от три години в изготвян от френски апелативен съд списък?

4) Трябва ли член 3[, параграф 1, буква а)] от Директива 2005/36[...] да се тълкува в смисъл, че включва и извършването на съдебни експертизи в качеството на одобрено от Cour de cassation вещо лице съгласно условията, предвидени в Закон № 71-498 [...] и Декрет № 2004-1463 [...]?“

22 С определение на председателя на Съда от 16 октомври 2009 г. двете дела са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството, както и на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

23 Видно от текста на преюдициалните въпроси, поставени от запитващата юрисдикция, тези въпроси се отнасят до всички вещи лица и следователно формално не се свеждат само до вещите лица — писмени преводачи.

24 От актовете за преюдициално запитване обаче следва, че споровете в главното производство се отнасят до включването на г-н Peñarroja Fa в двата списъка на вещи лица като писмен преводач. Освен това се налага изводът, че макар от преписките да става ясно както съдържанието на задачите, които са възложени на вещите лица, назначени като писмени преводачи от юрисдикциите в рамките на висящи пред тях дела, така и условията на извършване на тези задачи, предоставената информация за вещите лица в други области не дава възможност на Съда да разгледа задълбочено въпросите, поставени във връзка с вещите лица в други области.

25 При това положение отправените въпроси трябва да се разгледат като отнасящи се единствено до функцията на вещо лице — писмен преводач (по-нататък „вещите лица — писмени преводачи“).

По четвъртия въпрос по дело C-373/09

26 С четвъртия въпрос по дело C-373/09, който следва да бъде разгледан най-напред, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали извършването на съдебни експертизи в качеството на писмен преводач от експерти, включени в списък като изготвяния от Cour de cassation национален списък на вещите лица, попада в обхвата на понятието „регламентирана професия“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36.

27 На първо място, следва да се отбележи, че дефиницията на това понятие попада в обхвата на правото на Съюза (вж. Решение от 17 декември 2009 г. по дело Rubino, C-586/08, Сборник, стр. I-12013, точка 23 и цитираната съдебна практика).

28 Съгласно член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36 посоченото понятие се отнася до „професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, достъпът до които, упражняването на които или един от начините на упражняване на които са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на определени професионални квалификации“.

29 В това отношение следва да се отбележи, че целта на Закон № 71-498 и на Декрет № 2004-1463 е да се даде възможност — за да се защитят правните субекти и да се гарантира доброто правораздаване — да се изготвят списъци на специалисти в различни области, от които юрисдикциите могат да поискат да извършат експертизи или да изпълнят други задачи в рамките на производствата по споровете, с които тези юрисдикции са сезирани.

30 Следователно единствената цел на посочените разпоредби е да се улесни ползването на услугите на специалисти, независимо дали същите упражняват регламентирана професия, а не да се уреди редът за признаване на дадена квалификация — компетентност, каквато нямат нито апелативните съдилища, нито комисията към Cour de cassation (вж. по аналогия Решение от 9 септември 2003 г. по дело Burbaud, C-285/01, Recueil, стр. I-8219, точка 91). Нещо повече, тези юрисдикции могат законно да ползват услугите на експерти, които не фигурират в споменатите списъци. Ето защо сами по себе си цитираните разпоредби не създават такава регламентирана професия.

31 В допълнение обстоятелството, че определени лица извършват писмени преводи за френските юрисдикции в качеството на „вещо лице към апелативен съд“ или на „вещо лице, одобрено от Cour de cassation“, няма как да опровергае тази констатация с оглед на член 3, параграф 1, буква а), втора част от първото изречение.

32 Следователно на четвъртия въпрос по дело C-373/09 трябва да се отговори, че задачите на вещи лица — писмени преводачи, изпълнени от експерти, включени в списък като изготвяния от Cour de cassation национален списък на вещите лица, не попадат в обхвата на понятието „регламентирана професия“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36.

По първия въпрос във всяко от двете дела

33 С първия си въпрос по всяко от двете дела запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали при правна обстановка като тази, която следва от

френския Граждански процесуален кодекс и Наказателно-процесуален кодекс, както и от Закон № 71-498 и Декрет № 2004-1463, възложената задача на специалист, назначен от национална юрисдикция като вещо лице — писмен преводач, в рамките на спор, с който тя е сезирана, попада в обхвата на понятието „услуги“ по смисъла на член 50 ЕО.

34 Най-напред следва да се отбележи, че от преписките е видно, че задачата на разглежданите в главното производство вещи лица — писмени преводачи, назначавани във всеки отделен случай от съдия, е да предоставят безпристрастен и качествен превод от един език на друг.

35 В това отношение следва да се напомни, че по смисъла на член 50, първа алинея ЕО услугите се считат за „услуги“, ако те обикновено се предоставят срещу възнаграждение, доколкото не са регулирани от разпоредбите, отнасящи се до свободата на движение на стоки, капитали и лица. Във втора алинея от този член са изброени примери за някои дейности, попадащи в обхвата на понятието „услуги“, сред които са свободните професии.

36 Запитващата юрисдикция отбелязва, че услугите на вещите лица са уредени със специални норми, съгласно които в частност тези лица изпълняват задачата си само ако са назначени от съд, като съдебният орган определя както параметрите на тази задача, от които вещите лица не могат да се отклоняват, така и възнаграждението на споменатите лица.

37 В това отношение е важно да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика основната характеристика на възнаграждението се състои в това, че то представлява насрещната икономическа престация за разглежданата услуга — насрещна престация, която по принцип се определя между доставчика и получателя на услугата (вж. по-специално Решение от 22 май 2003 г. по дело Freskot,

C-355/00, Recueil, стр. I-5263, точки 54 и 55 и Решение от 17 ноември 2009 г. по дело Presidente del Consiglio dei Ministri, C-169/08, Сборник, стр. I-10821, точка 23 и цитираната съдебна практика).

38 Следователно обстоятелството, че възнаграждението на вещите лица във Франция се определя по тарифа, приета от публичноправния орган, самò по себе си няма значение за квалификацията като услуга на дейността, която тези лица трябва да извършат (вж. по аналогия Решение от 12 юли 2001 г. по дело Smits и Peerbooms, C-157/99, Recueil, стр. I-5473, точка 56).

39 Освен това обстоятелството, че вещото лице изпълнява задачата си само ако е назначено от съд, който определя параметрите ѝ, не създава същностна разлика между тази функция и класическите договорни отношения в областта на доставките на услуги. Така, не е изключена възможността доставчикът и получателят на дадена услуга да предоставят в договора, който ги обвързва, на едната от страните по този договор правомощие за вземане на решение, като същевременно точно определят това правомощие с уточнения за услугите, които трябва да бъдат извършени. При това положение за този, който моли да бъде вписан в списък на вещи лица, трябва да се приеме, че е приел специалните норми, които уреждат услугите на тези лица, а именно процесуалните норми във връзка с правомощията на съда, който определя във всеки отделен случай текста, който трябва да бъде преведен, и конкретните условия, при които вещото лице — писмен преводач, трябва да представи своя превод.

40 С оглед на предходното на първия въпрос по всяко от двете дела следва да се отговори, че във всеки отделен случай възложената задача на специалист, назначен от юрисдикция като вещо лице — писмен преводач, в рамките на спор, с който тя е сезирана, представлява доставка на услуги по смисъла на член 50 ЕО, съответстващ понастоящем на член 57 ДФЕС.

По втория въпрос във всяко от двете дела

41 С втория си въпрос по всяко от двете дела запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали при правна обстановка като тази, която следва от френския Граждански процесуален кодекс и Наказателно-процесуален кодекс, както и от Закон № 71-498 и Декрет № 2004-1463, възложената задача на специалист, назначен от национална юрисдикция като вещо лице — писмен преводач, в рамките на спор, с който тя е сезирана, попада в обхвата на понятието „дейности, свързани с упражняването на публична власт“ по смисъла на член 45, първа алинея ЕО. Запитващата юрисдикция по-специално уточнява, че правомощията на вещото лице са предоставени от съд, че целта на участието му е да подпомогне този съд да постанови решение, както и че становището на това лице може да повлияе на решението, въпреки че съдът не е длъжен да възприеме заключението му. Запитващата юрисдикция добавя, че вещото лице трябва да спазва процесуалните принципи, определени в закона.

42 В това отношение е необходимо да се напомни, че съгласно практиката на Съда една дейност попада в приложното поле на член 45, първа алинея ЕО единствено когато тя представлява пряко и специфично участие в упражняването на публична власт (вж. по-специално в този смисъл Решение от 21 юни 1974 г. по дело Reyners, 2/74, Recueil, стр. 631, точки 45 и 54).

43 В случая от изпратените на Съда преписки личи, че задачата на разглежданото в главното производство вещо лице — писмен преводач, е да представи безпристрастен и качествен превод от един език на друг, а не да даде становище по съществото на делото.

44 Ето защо извършеният от това лице превод има само спомагателен характер и не накърнява преценката на съдебния орган и свободното упражняване на правораздавателните правомощия, поради което, както изтъкват жалбоподателят в главното производство, френското правителство, Европейската комисия и Надзорният орган на ЕАСТ, за тези услуги по превод не може да се приеме, че са дейности, които във Франция са свързани с упражняването на публична власт (вж. по аналогия Решение по дело Reyners, посочено по-горе, точки 52 и 53, както и Решение от 10 декември 1991 г. по дело Комисия/Гърция, C-306/89, Recueil, стр. I-5863, точка 7).

45 Поради това на втория въпрос по всяко от двете дела следва да се отговори, че извършването от вещите лица на писмен превод като разглеждания в главното производство не е дейност, свързана с упражняването на публична власт по смисъла на член 45, първа алинея ЕО, на който понастоящем съответства член 51, първа алинея ДФЕС.

По третия въпрос по дело C-372/09

46 С третия въпрос по дело C-372/09 запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали членове 43 ЕО и 49 ЕО допускат национално законодателство, което поставя включването в списък на вещите лица —писмени преводачи, изготвян от апелативен съд, в зависимост от изисквания за възраст, компетентност, морал и независимост, без при преценката на професионалната компетентност на молителя националните органи да са длъжни да вземат предвид придобитата от него квалификация в друга държава членка и без в това отношение да са предвидени правила за контрол върху преценката на посочените органи.

47 Като начало следва да се отбележи, че според предоставената информация г-н Peñarroja Fa живее в Барселона, работи в Каталуния като заклет преводач експерт и желае да бъде включен във Франция като писмен преводач в разглежданите в главното производство два списъка на вещи лица.

48 Тъй като от преписката по делото не е видно г-н Peñarroja да има намерение да се установи на френска територия, поставеният на Съда въпрос трябва да се разгледа само от гледна точка на разпоредбите на Договора за ЕО, приложими в областта на свободното предоставяне на услуги.

49 Според френското правителство национална правна уредба като разглежданата в главното производство, що се отнася до изготвяния от всеки апелативен съд списък на вещите лица и до националния списък на вещите лица, не представлява ограничение за предоставянето на услуги от вещите лица, по-специално защото съгласно член 1 от Закон № 71-498 съдилищата по принцип могат да назначат по свой избор всяко лице, което не присъства в списъците на вещите лица.

50 Във връзка с това следва да се напомни, че член 49 ЕО изисква премахването по отношение на установените в друга държава членка доставчици на услуги не само на всяка дискриминация, основана на тяхното гражданство, но и на всяко ограничение, дори то да се прилага, без да се прави разлика между национални доставчици и доставчици от други държави членки, когато това ограничение може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на дейността на доставчик, установен в друга държава членка, в която той законно предлага аналогични услуги (вж. по-специално в този смисъл Решение от 3 октомври 2000 г. по дело Corsten, C-58/98, Recueil, стр. I-7919, точка 33 и Решение от 8 септември 2009 г. по дело Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Bwin International, C-42/07, Сборник, стр. I-7633, точка 51 и цитираната съдебна практика).

51 В това отношение е необходимо да се отбележи, както посочва и запитващата юрисдикция, че макар според националното право списъците на вещите лица да се съставят „за сведение на съдилищата“, целта на изготвянето им е да се даде гаранция на юрисдикциите, че специалистите, подпомагащи работата им, притежават компетентност и други умения, които са необходими за качеството и ефикасността на правораздаването.

52 С оглед на тази цел следва да се приеме, че изготвянето на списъци на вещи лица като разглежданите в главното производство може да се отрази върху избора на юрисдикциите, доколкото последните ще са по-склонни да назначават включените в посочените списъци вещи лица, за които могат да предположат, че имат необходимите за подпомагане на работата им качества.

53 Следователно трябва да се заключи, че макар юрисдикциите формално да не са длъжни да назначават единствено включени в тези списъци вещи лица, съставянето им представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги като вещо лице — писмен преводач (вж. по аналогия Решение от 24 ноември 1982 г. по дело Комисия/Ирландия, 249/81, Recueil, стр. 4005, точка 28).

54 Пак от постоянната съдебна практика следва, че дори при липсата на хармонизация в тази област подобно ограничение на свободното предоставяне на услуги може да бъде обосновано със съображение от общ интерес, ако се прилага спрямо всички лица и предприятия, осъществяващи дейност на територията на съответната държава членка, при условие че споменатото ограничение може да гарантира осъществяването на преследваната с него цел и да не надхвърля необходимото за нейното осъществяване, и доколкото този интерес не е защитен с правилата, приложими спрямо доставчика в държавата членка, в която същият се е установил (вж. по-специално в този смисъл Решение по дело Arblade и др., посочено по-горе, точки 34 и 35 и цитираната съдебна практика, както и Решение от 15 януари 2002 г. по дело Комисия/Италия, C-439/99, Recueil, стр. I-305, точка 23 и цитираната съдебна практика).

55 Защитата на правните субекти и доброто правораздаване са сред императивните съображения от общ интерес.

56 Въпреки че предвидените в разпоредба като член 2 от Декрет № 2004-1463 изисквания действително могат да гарантират постигането на споменатите цели и следователно могат да бъдат допустимо ограничение на свободното предоставяне на услуги, това ограничение не трябва да надхвърля необходимото за осъществяването на въпросните цели.

57 В това отношение макар защитата на правните субекти и доброто правораздаване да е възможно да обосноват изготвянето на списък на вещи лица, който, както бе установено в точка 52, на практика ще бъде най-често използван, този списък трябва да е съставен въз основа на обективни и недискриминационни критерии.

58 От постоянната съдебна практика следва, че националните органи трябва поконкретно да гарантират, че придобитата в други държави членки квалификация е призната с нейната реална стойност и е надлежно взета предвид (вж. по-специално Решение от 7 май 1991 г. по дело Vlassopoulou, C-340/89, Recueil, стр. I-2357, точка 16 и Решение от 22 януари 2002 г. по дело Dreessen, C-31/00, Recueil, стр. I-663, точки 23 и 24, както и Решение по дело Rubino, посочено погоре, точка 34).

59 В случая френското правителство посочва, че при преценката на молбите за включване в разглежданите по главното производство списъци на вещи лица има практика да се отчита опитът на кандидатите, които извършват или са извършвали съдебни експертизи за чуждестранни юрисдикции.

60 От актовете за преюдициално запитване обаче личи, видно от постоянната практика на Cour de cassation, че липсва законова или подзаконова норма, която да налага мотивирането на отказите за първоначално включване във въпросните списъци, че при процедурата по включване изобщо не се постановява акт, спрямо който би била приложима френската процедура за достъп до административни документи, както и че когато пред Cour de cassation се обжалва отказ за включване, тази юрисдикция проверява само дали процедурата по разглеждане на молбата за включване е надлежно проведена, и следователно не проверява професионалните качества на кандидата.

61 Ето защо се налага изводът, че отказите за вписване на вещи лица — писмени преводачи, в списъци на вещи лица при условия като разглежданите в главното производство не подлежат на ефективен съдебен контрол, що се отнася до отчитането на опита и квалификацията, придобити и признати в други държави членки.

62 В това отношение следва да се подчертае, че придобитата в други държави членки квалификация трябва да бъде надлежно разглеждана и отчитана от националните органи съгласно процедура, съобразена с изискванията на правото на Съюза относно ефективната защита на основните права, предоставени на гражданите на Съюза по-конкретно с член 47 от Хартата за основните права на Европейския съюз.

63 Следователно всяко решение трябва да подлежи на обжалване по съдебен ред, така че да е възможно да се провери дали е законосъобразно от гледна точка на правото на Съюза. За да бъде съдебният контрол ефикасен, е необходимо заинтересованото лице да може да се запознае с мотивите за взетото по отношение на него решение, което ще му позволи да се защити при възможно най-добрите условия и да прецени, познавайки в пълна степен релевантната обстановка, дали има смисъл да обжалва по съдебен ред. От изложеното следва, че компетентният национален орган е длъжен да запознае това лице с мотивите, на които се основава отказът му, било със самото решение, било като впоследствие му ги представи по негово искане (вж. Решение от 15 октомври 1987 г. по

дело Heylens и др., 222/86, Recueil, стр. 4097, точки 15 и 17 и Решение по дело Vlassopoulou, посочено по-горе, точка 22).

64 Ето защо, доколкото националната правна уредба, която представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, не е въвела правила за ефективен съдебен контрол за отчитането на реалната стойност на признатата от юрисдикциите на други държави членки квалификация на вещо лице — писмен преводач, тази правна уредба не е съобразена с изискванията на правото на Съюза.

65 Ето защо на третия въпрос по дело C-372/09 следва да се отговори, че член 49 ЕО, на който понастоящем съответства член 56 ДФЕС, не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която поставя включването в списък на вещите лица — писмени преводачи, в зависимост от изисквания за квалификация, без заинтересованите лица да могат да се запознаят с мотивите на взетото по отношение на тях решение и без същото да подлежи на ефективен съдебен контрол, при който може да се провери дали решението е законосъобразно, и по-конкретно дали е спазено произтичащото от правото на Съюза изискване квалификацията на тези лица, придобита и призната в други държави членки, да бъде надлежно отчетена.

По третия въпрос по дело C-373/09

66 С третия си въпрос по дело C-373/09 запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали самò по себе си изискване като съдържащото се в член 2 от Закон № 71-498 — съгласно което в националния списък на вещите лица могат да фигурират само лица, представили удостоверение, че са били включени в изготвян от апелативен съд списък през три поредни години — нарушава свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги.

67 Като начало следва да се посочи, че по изложените в точка 48 от настоящото решение съображения този въпрос трябва да се разгледа само от гледна точка на разпоредбите на Договора, приложими в областта на свободното предоставяне на услуги.

68 От изложените в точки 49—53 от настоящото решение мотиви е видно, че изискването за включване в списъците на вещите лица, наложено със Закон № 71-498 и Декрет № 2004-1463, представлява ограничение на свободното предоставяне на услуги като вещо лице — писмен преводач.

69 Също така следва да се отбележи, че с предварително условие, като това лицето да е включено в изготвян от апелативен съд списък през три поредни години, може да се гарантира постигането на целите за защита на правните субекти, които участват в производство пред Cour de cassation, и за добро правораздаване и следователно с това условие може да се допусне ограничението на свободното предоставяне на услуги.

70 Необходимо е все пак да се провери дали посоченото условие, което се прилага, без да се прави разлика между доставчиците на услугата от страната и доставчиците от останалите държави членки, надхвърля необходимото, за да се гарантира осъществяването на споменатите цели.

71 В това отношение френското правителство най-напред изтъква, че подобно условие позволява да се гарантира, че вещото лице познава добре съдебните производства в съответната държава членка, които могат да са много различни от съдебните производства в другите държави членки, а такива знания можели да бъдат придобити само с практика. На следващо място, доколкото задачите на вещите лица били конкретно определени и можело да изтекат няколко месеца

или години между две поредни задачи, изискването лицето да е било включено в списък на вещи лица през три поредни години не било прекомерно.

72 Следва да се отбележи, че ако е необходимо, за да се гарантира защитата на правните субекти и доброто правораздаване, да има повишени изисквания във връзка с качеството по отношение на всички специалисти, които участват в съдебния процес, то тази констатация важи в още по-голяма степен за специалистите, които участват в производството пред върховна юрисдикция на държава членка като Cour de cassation.

73 Когато става въпрос за извършването на писмен превод в рамките на подобно производство, не е несъразмерно, за да се постигнат целите за защита на правните субекти и за добро правораздаване, от вещото лице — писмен преводач, да се изисква да притежава както известен практически опит в извършването на писмен юридически превод, така и определени знания за съдебната система на държавата членка на съответната юрисдикция.

74 Доколкото задачите на вещите лица — писмени преводачи, включени в изготвян от апелативен съд списък, са конкретно определени и е възможно да изтекат няколко месеца или дори години между две поредни задачи, на съответната държава членка следва да се признае определена свобода на преценка относно периода, който се счита за необходим за постигането на въпросните цели. При това положение изискването лицето да е било включено в списък на вещи лица през три поредни години по принцип не надхвърля необходимото, за да се гарантира осъществяването на споменатите цели.

75 Прилагането на подобно правило спрямо вещо лице — писмен преводач от друга държава членка, което вече е изпълнявало задачи пред юрисдикциите на тази държава или на други държави членки, и по-специално пред висшите им юрисдикции, обаче би било несъразмерно от гледна точка на принципа, напомнен в точка 58 по-горе.

76 Всъщност при положение като това по главното производство правото на Съюза изисква органът, до който е подадена молба за включване в списък като националния списък на вещите лица, да вземе предвид придобитите от молителя квалификации в други държави членки, за да определи дали и доколко тези квалификации могат да са равностойни на компетентността, която обикновено се очаква от лице, включено в изготвян от апелативен съд списък на вещи лица през три поредни години (вж. по аналогия Решение по дело Vlassopoulou, посочено по-горе, точка 16).

77 В това отношение е необходимо да се напомни, както вече бе посочено в точка 63 от настоящото съдебно решение, че всяко решение трябва да подлежи на обжалване по съдебен ред, така че да е възможно да се провери дали е законосъобразно от гледна точка на правото на Съюза, и че заинтересованото лице трябва да може да се запознае с мотивите за взетото по отношение на него решение.

78 С оглед на изложеното дотук на третия въпрос по дело C-373/09 трябва да се отговори, че член 49 ЕО, на който понастоящем съответства член 56 ДФЕС, не допуска изискване като предвиденото в член 2 от Закон № 71-498, от което следва, че в националния списък на вещите лица като писмени преводачи могат фигурират само лица, представили удостоверение, че са били включени в изготвян от апелативен съд списък на вещи лица през три поредни години, ако се окаже, че при разглеждането на молба от лице, което е установено в друга държава членка и не може да представи такова удостоверение, подобно изискване представлява пречка придобитата от това лице и призната в другата държава членка квалификация да бъде надлежно отчетена, за да се определи дали и доколко

тази квалификация може да е равностойна на компетентността, която обикновено се очаква от лице, включено в изготвян от апелативен съд списък на вещи лица през три поредни години.

По съдебните разноски

79 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) **Във всеки отделен случай възложената задача на специалист, назначен от юрисдикция като вещо лице — писмен преводач, в рамките на спор, с който тя е сезирана, представлява доставка на услуги по смисъла на член 50 ЕО, на който понастоящем съответства член 57 ДФЕС.**

2) **Извършването от вещите лица на писмен превод като разглеждания в главното производство не е дейност, свързана с упражняването на публична власт по смисъла на член 45, първа алинея ЕО, на който понастоящем съответства член 51, първа алинея ДФЕС.**

3) **Член 49 ЕО, на който понастоящем съответства член 56 ДФЕС, не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното**

производство, която поставя включването в списък на вещите лица — писмени преводачи, в зависимост от изисквания за квалификация, без заинтересованите лица да могат да се запознаят с мотивите на взетото по отношение на тях решение и без същото да подлежи на ефективен съдебен контрол, при който може да се провери дали решението е законосъобразно, и по-конкретно дали е спазено произтичащото от правото на Съюза изискване квалификацията на тези лица, придобита и призната в други държави членки, да бъде надлежно отчетена.

4) Член 49 ЕО, на който понастоящем съответства член 56 ДФЕС, не допуска изискване като предвиденото в член 2 от Закон № 71-498 от 29 юни 1971 година за вещите лица, изменен със Закон № 2004- 130 от 11 февруари 2004 г., от което следва, че в националния списък на вещите лица като писмени преводачи могат да фигурират само лица, представили удостоверение, че са били включени в изготвян от апелативен съд списък на вещи лица през три поредни години, ако се окаже, че при разглеждането на молба от лице, което е установено в друга държава членка и не може да представи такова удостоверение, подобно изискване представлява пречка придобитата от това лице и призната в другата държава членка квалификация да бъде надлежно отчетена, за да се определи дали и доколко тази квалификация може да е равностойна на компетентността, която обикновено се очаква от лице, включено в изготвян от апелативен съд списък на вещи лица през три поредни години.

5) Задачите на вещи лица — писмени преводачи, изпълнени от експерти, включени в списък като изготвяния от Cour de cassation национален списък на вещите лица, не попадат в обхвата на понятието „регламентирана професия“ по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации.

Подписи